

Sygn. akt IV CZ 36/15

POSTANOWIENIE

Dnia 9 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Bogumiła Ustjanicz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa T. B.

przeciwko N. Ł.

o uznanie bezskuteczności umowy sprzedaży,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 9 października 2015 r.,

zażalenia pozwanej

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 17 lutego 2015 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny odrzucił apelację pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w R. z dnia 3 grudnia 2013 r., ponieważ mimo upływu tygodniowego terminu, przewidzianego w art. 112 ust. 3 u.k.s.c., od doręczenia pełnomocnikowi pozwanej postanowienia tego Sądu z dnia 11 lipca 2014 r. oddalającego zażalenie pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego oddalające jej wniosek o zwolnienie od opłaty od apelacji ponad kwotę 2000 zł. Doręczenie pełnomocnikowi pozwanej postanowienia Sądu Apelacyjnego nastąpiło w dniu 18 lipca 2014 r., a opłata została wniesiona w dniu 29 lipca 2014 r.

Pozwana w zażaleniu zarzuciła zaskarżonemu postanowieniu, błędną wykładnię art. 102 u.k.s.c. w związku z art. 130² k.p.c. polegającą na przyjęciu, że nie zachodziła potrzeba wezwania jej do uregulowania opłaty, chociaż będąc reprezentowaną przez adwokata, samodzielnie złożyła apelację i wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych. Niewłaściwe zastosowanie art. 112 ust. 3 zamiast art. 112 ust. 2 u.k.s.c. było przyczyną przyjęcia, że opłata została uregulowana po upływie terminu, chociaż nie rozpoczął on biegu, z uwagi na niewezwanie do usunięcia tego braku. Skoro apelacja nie była wniesiona przez pełnomocnika pozwanej, nie było podstaw do zastosowania art. 130² § 2 k.p.c. Pozwana wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przepis art. 112 ust. 3 u.k.s.c. reguluje skutki nieopłacenia przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego wniesionego przez nich pisma, mimo prawomocnego oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych. W takim przypadku, po upływie tygodniowego terminu od doręczenia takiemu pełnomocnikowi postanowienia oddalającego wniosek, pismo zostanie zwrócone lub odrzucone. Regulacja ta ma wyjątkowy charakter, a zatem powinna być ściśle wykładana. Skoro wskazane zostało, że dotyczy ona pisma, które „zostało wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego”, to oznacza, że przepis ten nie mógł znaleźć zastosowania, gdy pismo podlegające opłacie wniosła strona osobiście. Odnosi się to także do sytuacji, w której strona

była reprezentowana przez jednego z tych pełnomocników. Obowiązek samodzielnego działania nałożony został jedynie na wykwalifikowanego pełnomocnika, w odniesieniu do czynności przez niego podejmowanych. Stanowisko w tym kształcie przyjmowane jest jednolicie w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. uchwałę z dnia 9 lutego 2012 r., III CZP 92/11, OSNC 2012, nr 7-8, poz.87; postanowienia: z dnia 3 lutego 2012 r., I CZ 172/11, OSNC - ZD 2013, nr 3, poz. 47; z dnia 12 marca 2015 r., I CZ 12/15, niepubl.).

Nie zasługuje na podzielenie odmienne zapatrywanie Sądu Apelacyjnego, które nie zostało wsparte argumentami przemawiającymi za istnieniem obowiązku pełnomocnika pozwanej, oznaczonego w art. 112 ust. 3 u.k.s.c., w sytuacji podjęcia przez pozwaną samodzielnie czynności zmierzającej do zaskarżenia wyroku Sądu pierwszej instancji. Jeżeli zatem wymagana opłata od apelacji została uregulowana przed wezwaniem pełnomocnika pozwanej do wypełnienia tego obowiązku, nie było podstaw do odrzucenia jej z powodu nieopłacenia, stosownie do art. 373 w związku z art. 370 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone postanowienie na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.